

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

ST. 8r. NO. 8r.

CLEVELAND, OHIO V TOREK 10. OKTOBRA 1911.

VOL. IV.

Mestne novice.

Morilec policista Chapmana, ki je bil pred 7. tedni ustreljen, je bil sedaj prijat.

NEVAREN TELEFON.

—22. avgusta je bil ustrejen policist Chapman, ko je ponoči stražil lastnino meščanov. Občo ogorčenje je zavladovalo takrat v mestu, ker je bil v kratkem času že drugi ustreljen policist. Oblasti so preplavile ves svet s poizvedbami, kje bi se dobilo morilec, in danes naznanjajo časopisi, da so ga dobili v Mesini na Siciliji. Imenuje se Benedeto. Amerikanski konzul v Mesini je bil obveščen o umoru in je prosil italijanske oblasti, če morejo morilec izslediti, ki se najbrž skriva kje v bližini. Dobili so ga v gozdu. Poslali ga bodo v Cleveland, da bo tukaj sojen.

—V soboto zvečer je v nekem saloonu na Broadway blizu 55. ceste hotel nekdo telefonirati. Telefonska žica je dobila v istem trenutku kratek sklep in tok nad 500 volt je krožil po žicah, tako da je siromaka takoj ubil. Neki drugi človek, ki je hotel prvega izbiti telefon iz rok je bil sam zadet od elektrike in takoj mrtev. Rodbine ponesrečenih bodo tožile kompanijo za veliko odškodnino.

—Sledeče veselice in igre so naznanjene za ta in prihodnji mesec: V nedeljo, 15. oktobra priredijo Slovenske Sokolice vinsko trgatve v Knausovi dvorani. Ta trgatve je zelo priljubljena, in Sokolice jo priredijo vsako leto. — V soboto, 14. oktobra priredi društvo "Mir" v Collinwoodu svojo veselico v Stokicevi dvorani. — V nedeljo, 15. oktobra priredi novo ustanovljeno društvo "Sloga" v West Park, Ohio svojo veselico v prostorih John Brodnika, kjer se bo vršila tudi tombola. — Narodna Dobrodelna Družba ima svojo veselico v nedeljo, 29. oktobra v Knausovi dvorani in iz stare domovine je že prišlo poročilo, da so prebivalci v bližini Ribnice že naredili vse potrebne stvari za to veselico. — Dne 19. novembra priredi društvo "Zal. M. Božje" igro v Knausovi dvorani, za katero se že pridno pripravljajo. — Tudi društvo "Lunder-Adamić" priredi igro, a dan še ni določen.

—12. novembra se vrši slovesno razvite zastave Slovenske Dobrodelne Zveze. Zastava je jako lepa in bo veljala do 200 dolarjev.

—Dr. Jakob Seliškar je zopet zdrav in čvrst v svojem uradu na 6127 St. Clair ave.

—Grafofon, ki je bil izrehan na veselici društva "Svobodnemislilnih Slovencek" št. 2, S. D. Z., je dobila soproga Jos Russa na 55 cesti.

—Gospod Mike Cegare, znani humorist v "Gl. Naroda", nam je obljubil, da pride proti koncu tega tedna v Cleveland.

—Večkrat nam je že prišlo na uho, da bi bilo jako dobro in koristno za vso naselbino, če bi se sedajna dramatična društva združila, oziroma če bi igralci stopili v eno vrsto. Dosedaj imamo 4 društva, ki imajo vsako svoje igralce in svoje igre. Cleveland je pa velika slovenska naselbina, in če hočemo korakati z duhom časa naprej, moramo gojiti tudi gledališko umetnost. Pri nas se zadnja leta že prirežajo tako lepe igre in sicer igre prvega reda, da

bi se dalo ustanoviti lastno društvo, ki bi štelo za člane samo izurjene igralce in igralke. Potem bi lahko videli kako lepo predstavljati vsake štirinajst dni, ne pa tako kot sedaj, da vidimo le po preteku dolgega časa kaj. Odsev narodnega življenja in kulture je veliko zavisen, kako se zanima narod za lepe, podučne igre. Kajti igre niso samo tukaj, da bi se ljudje kratkočasili, pač pa so, da se ljudje tudi kaj naučijo. Saj je vsaka igra povzeta iz življenja, slika naše družabno življenje, socialno stanje, naše pregrehe, naše vrline, itd. Kdo bi bil bolj vesel kot ljubitelj slovenskih iger v Clevelandu, če bi bilo mogoče, da pridemo do organizirane gledališke uprave ki bi koristila vseh naselbini. To smo zapisali v blagohoten upoštevanje društva "Slovenski Sokol", društvu "Triglav", društvu "Lunder-Adamić".

—Zivahna agitacija se vrši, če bodo volivci v jeseni pri volitvah dovolili, da mesto Cleveland izda dva milijona bon-dov, s katerim denarjem bi se ustanovila mestna elektrarna. Pravijo, da bodo potem imeli elektriko veliko bolj poceni. Mestni svet pa ni gotov, če more imeti toliko denarja dovoliti, ker se že sedaj bliža meji, ko si ne more več spodobiti denarja.

—Družina John Dekleva, ki je veliko let prebivala v New-Lurgu, je odpotovala v ponedeljek popoldne proti stari domovini. Pri odhodu pozdravljajo vse znance in prijatelje in mogoče jim tudi ključ: Na svidenje!

—Clevelandске banke nečejo prevzeti onega denarja, ki je naložen na pošta hranilnici od vagateljev. Dosedaj so vložili ljudje okoli \$40.000. Pravijo banke, da dobijo premalo obrestih od tega, poleg tega pa morajo položiti visoko varščino za malo denarja. Cleveland-ska pošta sedaj ne ve, kam bi shranila denar, ki se pri njej nabira.

—Štrajkujoči krojaški pomočniki in šivilje v Clevelandu so imele v ponedeljek zopet volitev v Utopia dvorani, ali naj se štrajk še nadaljuje ali naj se konča. Rezultat še ni znan. Najbrž bo večina delavcev glasovala, da se štrajk neha, kakor poročajo. Odbor delavcev je vprašal kompaniste, če bodo sprejeli vse štrajkarje nazaj na delo. Dobili so odgovor, da bodo kompanije vzele kar se največje delavcev nazaj, vendar ker sedaj nimajo mnogo naročil, se bojijo, da vsi ne bodo mogli dobiti dela.

—Rojaki ne pozabite, da je 12. oktobra registracijski dan. Vsak, ki je državljan in hoče voliti, se mora registrirati, tudi če je to storil za primarne volitve. Vsi na registracijo. Slednja se vrši v navadnih volitvenih kočah od 9. zjutraj do 2. popoldne in od 4. popoldne do 9. zvečer.

—Zanimiva obravnava se je vršila v soboto pred sodnikom Chapmanom. Dve ženski, Berta Riegelhaupt in Sara Hollander tožijo Pennsylvania železnico radi uničenja njih perila. Obe dami ste bili v Atlantic City, in ko ste to mesto zapustili, ste poslale obleko po Pennsylvania železnici v Cleveland, kamor je prišla vsa poskalošana. Ta obleka je pa obstala samo iz intimnega spodnjega perila, vse iz čipk in batisa. Ubogi sodnik Chapman, ki je sicer eden najboljših juristov, si ni znal pomagati iz zadrege. Določiti bi moral, koliko je namreč tako žensko spodnje perilo vredno. Ker je pa sodnik Chapman zaprežen

Turki in Italijani

Italijani so za trdno sklenili, da naredijo konec turškemu gospodstvu v Afriki za vselej.

NOVI BOJI.

Rim, 9. okt. V nedeljo zjutraj so se začeli novi boji med Turki in Italijani. Prvi oddelek italijanskega vojnega brodovlja je priplul pred mesto Tobruk v zalivu Bomba, in ker niso dobili nobene turške vojne ladije tukaj, so zahtevali naj se uda mesto. Turki so pa odklonili vlado in začel se je boj. Prvi strel iz italijanske ladije Victorio Emanuele je odbil trdnjavsko zastavo in naredil veliko luknjo v zidovju. Poveljnik je takoj izkrcal večje število vojakov, ki so pregnali Turke iz mesta.

Kakor poročajo poročila iz Rima, je Italija pripravljena popolnoma zatreti turško vlado v Afriki in Turke omejiti na Evropo in Azijo. Vsa obrežna mesta so Italijani Turkom že vzeli, in ostalo je stamo še nekaj tisoč presleparjenih turških vojakov, ki se ne vedo kam obrniti. Italija prav dobro ve, da vsak dan, ki ga zamudi, ji lahko prinese kaj zmešnjav od drugih vlad v Evropi. V vsakem laškem pristanišču vlada največja hitrica. Vse ladje, ki so sicer namenjene za trgovski promet je mornariška vlada prisilila, da prevažajo vojake v Tripolis. Po sredozemskem morju pa iščejo italijanske vojne ladije turške topničarke in krizarke, katerih pa ne morejo najti, ker jih ni. Predno bo vojska gotova, bo stalo nad 40 tisoč italijanskih vojakov na tripoličanskih tleh. Turki ne morejo na svoje ozemlje pošiljati vojaških čet, ker jim Italijani prestržejo s svojimi bojnimi ladjami pot.

Tri italijanske vojne ladije so se vrstile večerj v Avgusto, Sicilija, kjer so jih ljudje navdušeno sprejeli.

Turki so bili silno iznenadeni, ko so zvedeli da jih Arabci nečejo podpirati. Turki so se jako dobro zanašali na Arabce, o katerih so mislili, da jim bodo največja pomoč, ko bodo Italijane zvalili v pušave, kjer za nje ne bo rešitve. Arabski glavariji so pa sedaj prodali puške svojih ljudi za nekaj frankov italijanskemu stotniku. Turčija sedaj upa, da bodo evropske države posredovale v prid miru.

Bivši poveljnik Tripolisa naznanja, da je bilo pri streljanju na Tripolis precej ljudi ubitih, daši se je sprva poročalo, da je bilo le nekaj ranjenih. Italijanski socialisti sedaj govorijo v prid miru, ker so zadovoljni s tem, da je Italija dobila Tripolis. Nečejo tudi, da bi bila Turčija še bolj ponižna kot je že.

Pivovarska razstava.

Chicago, Ill., 9. okt. V četrtek se tukaj prične razstava od pivovarjev, oziroma izdelkov pive. Tajnik za poljedelstvo, Wilson sam pride na razstavo. Temperenčni fanatiki se pa silno jezijo. V nedeljo so po vseh episkopalnih in drugih cerkvah molili zoper pivovarje in za tajnika Wilsona, da bi se spreobrnil in bi se Bog usmilil njih duš.

"pečlar", seveda ne ve koliko take stvari veljajo. Ženske tožijo za \$313 odškodnine. Sodnik je tožbo prestavil, da vpraša "eksperta", koliko so te stvari vredne.

Konvencija K.S.K.J.

Delegatje, oziroma posebni odbor je pregledal knjige glavnega odbora in določil glede pravil.

RAZNA MISLJENJA.

So, Chicago, Ill., 9. okt. ob 1. uri. Pop. Brzovaj. Anton Grdina, Josip Jarc, oba člana Jednote iz Clevelanda, katere je izključil Nemanic iz Jednote, ker sta bila nasprotna njegovega gospodarstvu, sta bila po delegatih zopet sprejeta v Jednoto. Nadalje je bil tudi sprejet v Jednoto blagajnik društva sv. Stefana, John Zvezič, ki je Nemanicu očital izkoriščevanje članov, a delegatje so ga sprejeli sedaj vseeno v Jednoto. Čast in hvala vrlim delegatom!

So, Chicago, Ill., 7. okt. Zadržna poročila, ki smo jih dobili pravijo, da vsa stvar počasi, toda odločno napreduje. Odbor, ki je bil izvoljen, da pregleda knjige glavnega odbora, da se prepriča, kako je glavni odbor denar potrošil, zakaj in v kolikih množini, je tudi gotov. Prav posebno pa nam ugaja ker smo videli v zapisniku od prvega dneva konvencije, kateri zapisnik je bil tiskan v Jolietu da je prebegli gospod Nemanic "dovolil" delegatom, da se konvencija "sme" vršiti v So. Chicago. Ta je zelo fina. Torej premisljivji gospod je dovolil, da smejo delegatje tja, resnica pa je, da so delegatje zahtevali, da mora konvencija biti v So. Chicago.

Glavni odbor se jako pere in zagovarja ves čas. Hočejo narediti utis kot bi se vse njih triletno gospodarstvo vršilo v najbolj urozenem redu in kot bi kar se mogoče da hranili za enotno blaginjo. Ko so dr. Ivec vprašali, zakaj je sprejel jetične sorodnike v Jednoto, je odgovoril, da je on napisal na zdravniško spravečo ravno tako, kot so mu prosili odgovarjati. Rekli so da niso sorodniki jetike, pa sem jih sprejel. Če bi pa dr. Ivec vprašal Nemanica, za katero boleznijo so njih sorodniki umrli, bi bilo pa drugače.

Ko so bili delegatje v ponedeljek, 2. okt. v cerkvi pri maši v Jolietu, so na koru peli: "Pozdravljen, o pozdravljen, ti zapuščen Dom!" In kako krasno so se te besede uresničile! Dom je v resnici zapuščen.

Poročila imamo, da bo konvencija mogoče trajala do srede ali pa do četrta in nekdo nam tudi piše, da bodo že v torek končali. Razven enega glavnega odbornika baje ne bo nihče izvoljen v glavni urad. Najbolje je, če delegatje tako naredijo, da so glavni odborniki po vseh državah, kjer so večje društva Jednote. Tako g. odborniki v Jolietu ne bodo imeli priliko dovoljevati tisočake za advokate, zidati hiše, kupovati si znake za 150 dolarjev, itd. Zgodilo se pa tudi ne bo, kakor nam je pripovedoval drugi glavni podpredsednik g. Boje iz Pueblo, Colo., ki je izvrsten mož in ves vnet za blagor Jednote, toda ne po onih mislih kakor Nemanic in njegovi standpaterji.

G. Boje je povedal zbranim delegatom, da ga je Nemanic naprosil, naj mu da dovoljenje, da konvencijo prestavi iz So. Chicago v Joliet. Gospod Boje je obratno osel in svinjel se je tukaj začela sodnijska obravnava proti bratom McNamara, ki sta oha obdolžena, da sta z dinamitom poglala poslopje lista "Times" v zrak. Zagovorniki obeh bratov so eni najboljših advokatov v deželi. Posrečilo se jim je tudi dobiti kot vsečaka na svojo stran J. Birminghama, ki se spozna izvrstno na razne razstrelilne snovi. Zagovorniki obeh bratov in delavskih voditeljev so prav gotovi, da dobijo obravnavo. Dočim se zagovorniki dobro in odločno pripravljajo, je državni pravnik, ki bo tožil oha brata, izjavil, da ne potrebuje nobene pomoči, da bo sam s svojimi pomočniki vse naredil. Državnemu pravniku so se ponudili izvrstni advokatje, da bi nastopili proti obtoženima bratom.

Delavska obravnava

Sodnijska obravnava proti bratom McNamara se je pričela v ponedeljek v Los Angeles.

GOTOVI ZMAGE.

Los Angeles 9. okt. Danes se je tukaj začela sodnijska obravnava proti bratom McNamara, ki sta oha obdolžena, da sta z dinamitom poglala poslopje lista "Times" v zrak. Zagovorniki obeh bratov so eni najboljših advokatov v deželi. Posrečilo se jim je tudi dobiti kot vsečaka na svojo stran J. Birminghama, ki se spozna izvrstno na razne razstrelilne snovi. Zagovorniki obeh bratov in delavskih voditeljev so prav gotovi, da dobijo obravnavo. Dočim se zagovorniki dobro in odločno pripravljajo, je državni pravnik, ki bo tožil oha brata, izjavil, da ne potrebuje nobene pomoči, da bo sam s svojimi pomočniki vse naredil. Državnemu pravniku so se ponudili izvrstni advokatje, da bi nastopili proti obtoženima bratom.

Sodili bodo vsakega brata posebej, kakor žele zagovorniki. John McNamara pride na vrsto. V sodni dvorani so 20 detektivov od mesta in od countya. In šerif ima pripravljenih 50 konstablerjev, ki pridejo na vsak klic. Zagovornik obtoženih bratov znani advokat Clarence Darow, je tudi najel večje število detektivov, ki preiskujejo življenje, politično in drugo vrednost vseh onih prič, katere misli postaviti država proti obtoženima. O obravnavi, ki bo trajala zelo dolgo časa, bomo vedno poročali.

Krasen napredek.

Vsem slovincem znana tvrdka, W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Iowa, si je postavila novo in krasno poslopje v istem mestu, ki dela čast vsem. Mr. W. F. Severa je začel svoj trgovino v istem mestu pred 31. leti kot lekarnar. Takrat je bilo mesto še neznatno, toda kakor se je mesto počasi razvijalo, tako se je razvijala tudi zanesljivost in splošen ugled gospoda Severa. Slednji je po poklicu lekarnar, in od enega najboljših zdravnikov je dobil formularje za izdelovanje zdravil. Z Mr. Severom je združenih več izkušenih zdravnikov, večina Čehov, ki mu pomagajo pri njegovem dobrem delu. 11. oktobra bo praznoval Mr. Severa svojo enaintridesetletnico in takrat tudi mislijo, da bo krasna nova hiša tudi gotova. Castitamo tvrdki Severa na njenem uspehu in želimo, da bi še dolgo cvetela njih trgovina vsem v korist.

ni hotel dati tega dovoljenja in je pristavil v svojem pismu na Nemanica, da ljudje želijo konvencijo tam, kjer so jo delegatje postavili. In kaj je glavni predsednik Anton Nemanic odgovoril II. glavnemu podpredsedniku Boju. Tako je "Od tacega osla kot si ti nisem pričakoval drugega kot dolga ušesa!" Taka bratska pisma piše Nemanic svojim sorabratom. In duhovni vodja Rev. Kranjec piše v Cleveland pisma v katerih imenuje člane Jednote svinje! In svinjo je imenoval celo svojega lastnega duhovnega brata! Brez komentarja. Ni čuda, da se taki gospodje nad nas jeze, ker jim povemo resnico v brk. Delegatje pa, ki so sedaj zbrani, bodo že skrbeli, da ne bo več takih glavnih odbornikov, ki imenujejo svoje sorabrate osel in svinje!

Zbor Indijancev

Zastopniki vseh indijanskih rodov v Ameriki se zberejo v četrtek v Columbusu na zborovanje

MIROVNA PIPA.

Columbus, 9. okt. Mirovna pipa se bo kadila v tem mestu od četrta naprej, ko se zberejo indijanski glavari, da se posvetujejo pri prižganih ognjih, kako bi izkopalno bojno sekuro proti blodolčnikom, paraden da se posvetujejo o izboljšanju stanja ameriških Indijancev.

Prvič v zgodovini se bodo zbrali vsi zastopniki vseh indijanskih rodov v Ameriki. V torek bo seja samo za delegatje Indijancev, v četrtek pa bo javna seja, pri kateri bo govorilo mnogo profesorjev in ehioski guverner. Najbrž se bo tudi sklenilo, da se ustanovi zveza vseh Indijancev. Leto in leta so se že upljivni Amerikanci in Indijanci poganjali, da bi se taka zveza mogla ustanoviti, kar se jim dosedaj ni posrečilo. Indijanski delegatje, ki pridejo na konvencijo, bodo večina trgovci in obrtniki.

Morgan daruje \$20.00.

Lenox, Mass., 9. okt. John Pierpont Morgan je bil večkrat tako vesel, ko ga je brivec Bernie Duclos dobro obril in namazal s toaletnim prahom, da je segel v žep in dal brivcu dvajset dolarjev, ne da bi hotel kaj nazaj vzeti. Morgan je dejal, da ga je ta brivec najboljše obril od vseh brivcev, katere je že obiskal.

Ponesrečeni vlak.

Buchanan, Ga., 9. okt. Tudi tukaj se je ponesrečil ekspresni vlak Georgia železnice. Lopovi so zabili velike žblje med posledki tračnic, in vlak, ki je vozil z veliko hitrostjo, je radi tega skočil s tira. Dve osebe ste ubiti, dve smrtno in 25 lahkeje ranjenih. Lopove, ki so povzročili nesrečo vlaka sedaj iščejo s krvnimi psi.

Napad na ministra.

Dunaj, 7. okt. Neki Dalmatince je iz galerije državnice zhora streljal na justičnega ministra. Napadalca so zaprli.

Slovenska večerna šola za poučevanje v angleščini se bo odprla tudi letos. Vpisovanje se vrši v petek, 13. oktobra ob pol osme do osme ure zvečer. V odja, ki poučuje, opravlja ta posel že tri leta, in vsakdo, ki hoče dobiti nekaj znanja v angleščini, kar mu bo jako koristilo, je povabljen da se vpiše v šolo. Učilo se bo v Grdnovi dvorani. Več poizveste v oglasu.

—Rojaki po Ameriki, ki imate gostilne, obrnite se za dobro domače vino na clevelandске trgovce, ki imajo oglas v našem listu. Vsi oni Slovenci v Clevelandu, ki so letos stiskali sladko grozdje, pravijo, da tacega vina še nikdar ni bilo. Kateri slovenski gostilničar po Ameriki bi rad imel torej dobro, domače vino naj piše v Cleveland. Naslovov do-bite dovolj med našimi nalimi oglaš. Prodaja pa seveda tudi privatnim osebam. Cene dobrega vina so letos jako nizke.

Suhi fanatiki

V mestu Wooster bi prišlo skoro do linčanja radi nasilnih dejanj detektivov od temperenčnikov.

SERIF ZAPRT.

Wooster, 9. okt. Temperenčniki še niso pozabili, kakšen upor so povzročili v Newarku, ko se je ljudstvo dvignilo proti njim in linčalo detektiva, ki je ulomil v razne prostore v mestu in izdajal temperenclerjem trgovce. Isto bi se skoro pripetilo v soboto zvečer v mestu Wooster, O. Najeti detektivi iz Clevelanda so udrli v dve prodajalni tobaka in restav-rante, kjer so dobili ljudi pri-igranju kart in najbrž tudi pri skrivni pijaci. Takoj so jih pri-jeli in odpeljali s karo v Cleve-land. Predno je pa kara od-peljala, se je zbrala velika množica ljudi, ki je grozila z linčanjem. Sprevednik je hitro odpeljal. Aretirani lastniki restavrantov so pa še prej tele-fonirali na šerifa in mu naro-ročili, naj počaka karo v Me-dini in zapre detektive. Serif je res prišel na lice mesta s svojimi pomočniki, in vsi so šli v karo, kjer so zahtevali od detektivov, da izročijo jetnike. Vnel se je boj med šerifom in detektivi, in končno je bil šerif, maršal, podmaršal vržen iz kare. Serif je potem telefoniral clevelandski policiji, naj čaka na mestni meji detektive in jih zapre. Policija pa ni hotela zapreti detektivov, pač pa so zaprli šerifa, za katerega je po-tem kongresman Paul How-land postavil bond. Obravnava proti nasilnemu delu detek-tivov se vrši v četrtek.

Huda zima.

Letos se prerokuje izvanredno huda in dolga zima. Dolgočasni zimski večeri se pa ja-prikrajsajo, če imate kaj krat-kočasnega in poučnega berila pri sebi. Ne pozabite se sedaj naročiti na naš list, ki vam vsak teden dvakrat prinaša novice iz vsega sveta, povesti in pouč-no berilo.

Z enim očesom.

V Baltimore je umrl otrok, ki je prišel na svet s samo enim očesom in sicer ravno v sredi čela.

Odlično mesto.

Menda ne opravlja noben Slovenec ne v Ameriki ne v Evropi bolj odličnega mesta kot g. Martin Muhič iz Forest City, pa. On je podpredsednik "Farmers and Miners National Bank" in kot tak upravičen podpisovati denar Zedinjenih držav. G. Muhič se mudi v So. Chicago kot delegat K. S. K. Jednote.

Etna. Pričakuje se nov iz-bruh Etna. Čuje se neprestano bobnenje, kot poročajo iz Ka-tanije, iz žrela ognjenika pa se dvigajo gosti oblaki dima z ognjenim sijajem.

Velika tatvina v ekspresnem vlaku. V ekspresnem vlaku Mi-lan-Florenca je bila ukradena sinu poslanika Muravjeva roč-na torbica z vrednostnimi pa-pirji in raznimi dragocenostmi v skupni vrednosti 50.000 lir.

—Ne pozabite, da imate čas plačevati za plin v našem uradu do 10. oktobra. Vsi računi se sprejemajo pri nas, da vam ni treba hoditi v mesto.

CLEVELANDSKA AMERIKA.

— Izhaja v torek in petek. —

Naročnina:
ZA AMERIKO:\$2.00
ZA EVROPO:\$3.00
Za Cleveland po pošti .. \$2.50
Posamezne številke po 3 cente.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošiljajo na:
"Clevelandska Amerika"
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandska Amerika"
Issued Tuesdays and Fridays
— Published by —
The Amerika Publ. Co.
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians (Krajiners) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Princeton 189

"Entered as second-class matter January 5, 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of Mar. 3, 1879."

No 31 Tue Okt. 10/11 Vol IV

88

Berač in milijoni

Po zeleni vodi sijnega oceana plavajo in plešejo krasne jachte newyorških milijonarjev, ali pa priklenjene na morskono nemirno zibljajo na vodi kot bi silile proč od največjega siromaštva, ki je v njih bližini. Je čudna stvar v New Yorku. Na vzročni 26. cesti je pristanišče za krasne plavajoče palače bogatinov, obdajen pa velikanška hiša za one, ki nimajo svojega stahojanja, javna mrtvašnica in javna holmišnica. Zadnje poročilo, ki ga izdaja newyorški urad za siromake, pravi:

Kakor vsa druga mesta, tako ima tudi New York polno beračev. Poskusilo se je vse, da bi se rešili te nadleže, pa vse zaman. Konečno so se morali dobrošerni ljudje zavzeti, da te potrebne ljudi vsaj prehranijo in spravijo pod streho.

Vsak potnik odpravi berače in potepuhe je brezuspešen, dokler se za ogromno vojsko brezposelnih ne preskrbi sile, ali pa vsaj za one, ki so voljni delati. Na trdih klopih v Madison Square parku sedi vsako noč na stotine nesrečnih ljudi. Ne zmenijo se za mraz, ne za dež. To so oni ljudje, ki še niso berači, katere pa preganja nesreča. Sramujejo se beračiti, in raje zbirajo po odpadkih za skorjico kruha kot bi prosili od hiše do hiše. In ko so končno pošli zadnji drobtinice sramu ko so potlačili svoj ponos, tedaj šele primajo za beraško palico. Toda lopove in predrzne berače redkopolaj najdete med ljudmi. Lopovi so oni, ki se zbirajo v temnih ulicah in se usiljujejo človeku, in ne prosijo pač pa zahtevajo. To so oni ljudje, ki ne beračijo iz potrebe, pač pa iz navade, ki hodijo od vrat do vrat, ne da bi prosili miloščine in prenočišča, pač pa da staknejo prava vrata, katera bi lahko nevidoma odprli in se polastili svojevolno tujega premoženja.

To so ljudje, ki prelenarijo v javnih prenočiščih ves dan, zvečer pa odidejo na svoj plen. Ponatadi imajo v teh prenočiščih detektivni svoj najboljši plen. Kadar slišijo o kakem zločinu, že vedo kje bi lopova dobili. Vsak ima svojo stroko. V teh javnih prenočiščih dobiš ljudi, ki so sedeli že leta in leta v Sing Singu. Pošteni berači in brezposelni ljudje v taka javna prenočišča niti ne gredo, pač pa raje prebijejo noč na prostem. Res pa je, da

se baš nikjer ne da toliko za reveže kot v New Yorku. To prihaja od tega, ker so ljudje v mestu jako radodarni, in ker ima družba za siromake nešteto vilne agitatorje po mestu. Tudi ni nikjer toliko bogatinov kot v New Yorku. Toda mesto je prisiljeno kaj narediti za brezposelne, ker njih število vedno bolj narašča. Nikakor pa niso oni, ki imajo kaj pod palcem, katerim ni treba spati na prostem, in katerim ni treba živeti od javne miloščine, krivi tega. Krivda leži v sistemu sistema je posledica današnjih razmer. Danes vlada sistem, pri katerem stavlja vlada in ljudje enako krivi, danes imamo sistem, ki dela reveže še bolj revne, bogatine še bolj bogate, sistem, ki nam je prinesel slabe čase.

V New Yorku imajo na 26. cesti visoko poslopje, ki se imenuje "dom brezposelnih. Leta 1897 je bilo v tem domu preskrbljenih 60.657 oseb, leta 1901 vsih 66.695, leta 1902 samo 48.292 in leta 1906, ko se je delalo povsod, samo 40.782. Od tega leta pa raste število vedno bolj, in leta 1910 je moral dom preskrbeti že 116.182 hrano in stan. In v teku letošnjega leta so jih preskrbeli že 114.115. Povprečno se oglasi na dan 800 oseb, ki prosijo za delo, hrano in prenočišče. Iz tega se vidi v kako dobrih časih živimo. Uboštvo in siromaštvo se ne da z dobrotljivostjo pregnati iz tega sveta, zato je treba izvanredne moči, ki je pa današnji rod ne zmore.

Največ je v tem zavodu Amerikancev, in za njimi pridejo Irci. Najmanj je Spancev. V teku pol leta so prišli samo štirje. Moških je vedno več kot ženskih in otrok zopet manj kot žensk. Vojska 160 tisoč brezposelnih ljudi je nekaj posebnega. Človek bi mislil, da to v mestu, ki šteje nad 4 milijone prebivalcev, ne more biti, v mestu, ki šteje milijarde in milijarde dolarjev. Amerika je dežela največjih nasprotij. Pri neizmernem bogastvu sedi strgan berač, palače milijarderjev se vrstijo v isti ulici z javnimi prenočišči.

Nočne sence padajo na zemljo. Pred poslopjem na 26. cesti v New Yorku se zbirajo nesrečniki, glava pri glavi, neštet, daleč naokoli sezajoči. Vrata se odpro — in počasi, eden za drugim stopajo skozi velika vrata v dom, v katerem smeje vsaj za kratek čas — postava pravi, da nihče ne sme biti dalj časa kot tri dni na mesec v domu — pozabijo vse svoje gorje. Tih so pomika ta vrsta naprej, ki se mnogokrat razteza več blokov daleč, v jedilnico, kjer dobi vsak skodelico gorke kave in kos kruha. Nihče nikogar ne vprašuje, nihče ne odgovarja; vsakdo, ki pride, je dobrodošel. Šele potem, ko so se siromaki nekoliko poživili, pride na vrsto obravnava, in pri tej obravnavi se ločijo nesramni potepuhi od poštenih in potrebnih ljudi, ker mnogokrat pridejo tudi ljudje zraven, ki zaslužijo ječo mesto miloščine.

Navadni potepuhi se pa sami ogibljejo te hiše, ker vedo, da za nje ni tam prostora. Vedno je pri rokah tudi policist, ki jih pripelje v ječo mesto v gorke posteli. Pomoč dobijo v resnici samo potrebni. Ti defilirajo potem mimo uradnika, ki popisuje njih osebnost. Temu izročijo v shrambo tudi svoje vrednostne listine, ki so pa popolnoma osebnega pomena. Kdor ima kak denar, ta se ne sprejme v dom. Najbolj imenitno je pa kopalšče. Kopati se mora vsak, ki pride v dom, in sicer takoj po večerji. To se pa zgodi jako enostavno. Pri vstopu v kopalno dvorano stoji uradnik, ki ima velikansko posodo z milnico. Z leseno žlico zajame to milnico in jo strese vsakemu gostu naravnost na glavo. Na drugem prostoru pa že čaka drug uradnik, ki gosta s karbolnim milom dobro opere. Po kopanju sledi obisk zdravnika, in kdor je bolan, dobi vsak zdravlila zastonj. Šele sedaj gredo brezposelni v spalnico. Tam mora vsakdo svojo obleko oddati v poseben

prostor, in zato dobi nočno srajco. Postelje so pa tako čiste in dobre, da bi marsikateri razvajenec prav dobro v njej počival. Neki čilski milijonar, ki je bival v New Yorku v prvem hotelu, je nekoč slišal o tej hiši. Preobelel se je za trampa in šel notri spat. Čez nekaj dni pa dobi superintendent zavoda laskavo pismo, v katerem mu milijonar zatrjuje, da v hotelu ni tako dobro spal kot v teh posteljah.

Ko gostje brez skrbij počivajo ponoči, sčistijo uradniki njih obleko. Ta čistilna naprava je zelo velika in je sama veljala \$20.000. Zjutraj pa dobi vsak pred svojo posteljo obleko. Vstane se ob šestih, nakar sledi zajutrek, kava, kruh in močnata jed. Potem so pa gostje zopet zaslišani, in sicer z namenom, da se ne vrine kak nepoklicani vmes.

Opoldne je južina, ki obstoji iz juhe, mesa in zelenjave in hruba. Kuhinja v zavodu je bolj čista, kot v marsikakem restavrantu. In za vse to ni treba gostom reči niti hvala. Vse je zastonj in darovano tako, da vsak gost niti ne čuti, da živi od miloščine. Nekaj stotin gostov lahko tudi dela vsak dan tri ure, a ženske porabijo za šivanje in čiščenje, dočim se matere igravo s svojimi otroci. Da pa kaj so tudi matere notri? Seveda! Kolikokrat se pripeti, ko pride mož in žena s 5 ali 6 otrok skupaj v zavod. Mož nima dela, prodal je zadnji kos svojega pohištva, vrgli so ga na cesto, nima drobtince kruha, da bi preživel sebe, ženo in lačne otroke. Kam naj se obrne?

Pijanhi ljudje ne sprejmejo. Večinoma so vsi gostje dobri ljudje, zgubljeni, ki iščejo dela v milijonskem mestu. Nobenih beračev, nobenih potepuhov, ne lenuhov — sami brezposelni, brez sredstev in brez živeža. Moške v slabih oblekah, toda čistih, starčki z upogitjenimi glavami, mladeniči z zgubljenim pogumom, vsi poštenjaki.

V ženskem oddelku pa ženske sukajo živanke in polglasni pogovori se slišijo po dvorani. V nekem kotu sedi mlada deklica, čedno oblečena. Strmi pred sebe, ne trene z roko proti očesu, in počasi ji kaplje solza za solzo po bledeh licih. To je gorje, to je siromaštvo.

V drugem kotu pa dobi lepo mlado ženo, in pri njenih nogah tri otroke. Starejši je krasen deček z lepimi lasmi, ki niti ne ve, kako skrbi tarejo nanno. Smejejo in klepečejo otroci, a mati pri njih veselih obrazih pozabi na lastno gorje.

Sive žene.

Ko je postal Faust star in zapuščen, se je o polnočni uri plazilo okrog njegovih vrat četrto sivih žen: pomanjkanje, krivda, skrb in sila. Tri teh sivih žen niso mogle do Fausta, ker je spadal med ljudi, oblađadarene s posvetnim imetjem, a skrb se je skozi ključavnico utihotapila k njemu in mu skušala s slabimi litanijami ugabiti življenjski pogum. A ko je ta skrb povzročila, da je obolel, ni zgubil poguma, ker si je pridobil spoznanje, da si mora človek vsak dan znova izvojevati življenje in svobodo.

Tudi okoli vrat evropskih, posebno pa še avstrijske države se plazi danes četrto sivih žen: pomanjkanje, krivda, skrb in beda. Že dolgo so jih čutili vsi, ki niso posebno oblađadarni s posvetnim imetjem. Nazadnjaštvo je ustvarilo velike krivde in pokopalo mnogo upov narodov. Kaj vse obljubejo leto za leto razne vlade, a nobena obljuba ni počakala resnice, in postalo je vse slabše kakor je bilo, kajti izgubila je pravica iz vsega javnega življenja, kakor zgine povsod, ko dobi nekaj mož vso vladno roko. Politična uprava in gospodarstvo, ki je sploh pod vsako kritiko, pravosodje, socialne in kulturne razmere, vse kriči naglas o silni krivdi,

ki so si jo nakopale vlade in ki se zna kakor kažejo vse znamenja na nebu in zemlji, škruto maščevati.

V teh, že itak neznosnih razmerah, ki se vzdržujejo samo z bajoneti, o katerih je modri francoski državnik rekel, da se z njimi vse naredi, samo se-deri na njih ni mogoče, pa tla-či prebivalstvo vedno večja draginja. Denarni mogotci podražujejo danzadnevno najpotrebnejša živila. Drugi mogotci pa poberejo še ono, kar ostane v ljudskih žepih.

Pomanjkanje je prišlo čez prag avstrijske države in sila trka na vrata z veliko močjo. Pomanjkanje in sila žene ljudi že v obup. Draginske revolte se kar vrste. Bile so že na Francoskem in v Belgiji in drugod, in pred nekaj tedni je bila tudi krvava revolucija na Dunaju.

Toda z bajoneti in s kroglijami in ječami in verigami se pomanjkanje in sila ne odpravi in ne prežene. Javni red vzdrževati z vojaštvom, to je igra-ča. Z zboljšanje razmer je pa treba resnega dela.

Avstrijska vlada je dosedaj s hladnokrvno zaničljivostjo gledala ljudsko bedo, kakor bi jo nič ne brigalo kako ljudstvo živi in umira, kakor bi bila država ustvarjena samo za bogataše, aristokrate in druge priveske. Nihče ne pojmi, da je prva stvar na svetu živež, da je treba predvsem preskrbeti kruha in mesa delavnim ljudem, potem je šele treba, da se tudi aristokrati in mogotci nasitijo. Šele krvava revolucija na Dunaju je izmodrila vlado in jo opozorila, da postaja beda in pomanjkanje vedno večje. Zdaj se je vlada šele zbudila in s polovičarskimi deli hoče pokazati vsaj mnenje, da hoče pomagati. Revolucija na Dunaju je povzročila, da je vlada znižala tarife na državnih železnicah za živila, krmila in gnojila. Pomagano bo s tem kmetom-producentom, konsumentom pa nič. Letina je bila slaba; živil ni dosti in živine tudi ne in cene se regulirajo po dobri letini ne po železnih tarifih. Vlada res misli, da mora pomagati z resno močjo in silo šele tedaj, ko bo ljudstvo izumrlo, to je, tedaj ko bo že prepozno. Dotedaj so pa proti sili in pomanjkanju dobri, vojaški bajoneti in kroglice. S.N.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Kaj šele bo? Dne 7. sept. je nesla 25letna Josipina Sekula iz Uršnih sel v Staro žago. Steza vodi po gozdu in samoti čez Pleš in Pakjež. Ko je prišla z vrečo, optano na hrbtu, v gozd pod Pleš, sreča še ne 15 let starega Franceta Kum-pa, p. d. Grečeta iz Zgornjega Blaževca, ki se je spustil z njo v kratek brezpomemben pome-nek, nato pa jo nepričakovano zgrabil čez pas jo vrgel na tla in jo hotel posiliti. Sekula se je krepko granila, vendar bi bila podlegla, če bi se ji ne bilo posrečilo, razprtati vrečo s hrbita. Potem šele se je mogla iztrgati mlademu pohotnežu, uiti in se mu skriti. — No, ta deček obeta še prav mnogo, če si upa že zdaj s štirinajstimi leti kaj takega početi. Med ljudstvom je le en glas: "Kaj šele bo?"

Velik gozdni požar med Storžcem in Kriško goro nad Zalogom je zadnja velika plo-ha popolnoma pogasila.

Revolver kot igrača. Posestnik Klemen Jožef iz Vnanjih gor je dal 17. sept. svojemu štiriletnemu sinu za igračo revolver, ne da bi vedel, da je nabasan. Deček se je nekaj časa igral z orožjem, naenkrat pa je počil strel in krogla je zadela njegovega še mlajšega brata v glavo nad desnim očesom. Dečko so smrtonovarno ranjenega prepeljali v deželno bolnišnico.

Griza. V nekaterih krajih kamniškega okraja se zelo širi griza med otroci pa tudi med odraslimi. Umrla je že precej ljudi na tej epidemiji. V več krajih so že šole zaprte

radi te bolezni.

Ogenj. Pod Premom je v torek 19. sept. zvečer ogenj vpepelil gospodarsko poslopje Stefičeve. K sreči je bilo prav mirno vreme, sicer bi bil nastal velik požar.

Okradeni urar. Tatovi so po-kradli v noči od 19. do 20. sep. trgovcu in urarju Janezu Erze-nu v Cerkljah pri Kranju 20 ur in 80 kron denarja.

Nenadne smrti je umrla 28 letna Marijana Skodlar iz Dvo-rija. 19. sept. je delala še na polju, proti večeru je bila pa mrla.

Smrtna kosa. Z Blok se piše: Dne 16. sept. umrla je v Za-kraju občesposlovana gospa Marija Zakrajšek mati pokoj-nega župnika v Dragi Frančiška Zakrajšek in zdravnika v Škofji Loki, dr. Karola Za-krajšek, pri katerem je zadnje čase bivala, v visokosti 76 let. Vsako leto je imela navado obiskati svoje otroke; letos jo je pa smrt prehitela pri svojem sinu Josipu Zakrajšek v Zakra-ju, kjer je poprej gospodinjila. Poznana je bila vsled svoje do-drotljivosti po Blokah, Dragi, Sodražici, Robu itd.

Redko slavlje. V nedeljo, 1. oktobra je slavil znani lovec Matija Papler iz Breznice pri Kranju zlato poroko.

Drago zelje. Pretečeno sobo-to se je v Škofji Loki na trgu prodajala zelena glava po 40 vin. — Tudi v Ljubljani imajo tako drago zelje.

Malnerjev hotel na Bledu je v Radovljici na dražbi kupil g. Dolničar, restavrtar na jese-niškem kolodvoru za 185.000 kron.

Umrl je železniški uslužbe-nec Ivan Legat. — Na Hra-deckega cesti št. 1. je umrla Marija Hribar.

Vtonil je v Idriji triletni sinček posestnika in rudarja F. Lapajne. Pred štirimi leti se je pa usmrtil ded ponesrečenega otroka tako, da je zažgal v us-tih dinamito patrono.

V davkarji se nezavestna zgrudila. 20. sept. je prišla v glavni urad v justični palači v Ljubljani 54 letna samska ko-čarica Marijana Magister iz Stanežič, javit, da bodo pri Za-leteljevih kuhali žganje. Nena-doma ji je pa prišlo slabo in se je zgrudila nezavestna na tla. Poklicali so rešilni voz s ka-terim so jo prepeljali v dežel-no bolnišnico, kjer je kmalu izdihnila. Zadelo jo je kap. Zna-čilno je, da je pred leti njen oče istotako umrl za kapjo, ko nekoč pripeljal domov poljske pridelke.

STAJERSKO.

Vojska med Fnakolčani in Straničani. V nedeljo, 17. sep. je nastal v Breložnikovi gostil-ni na Frankolovem strašen pre-tep. Pet fantov iz stranic se je popoldne pripeljalo na Fran-kolovo in pilo že poprej, ko so došli k Berložniku, v dveh gostilnah. Pri Berložniku je bi-lo zbranih nekaj Frankolčanov, med njimi Janez Potočnik p. d. Macuh in njegov dvajset letni

Vsem Slovincem in bratom Hrvatom po širni Ameriki naznanjamo, da smo dobili več železniških voz brinja iz starega kraja, iz katerega se bode kuhal v naši lastni distileriji že vsakemu dobro znan pristni Krakerjev brinjevec.

Eden od najbolj izkušenih zdravnikov v Evropi, Msgr. KNEIPP, piše v svojih zdravniških knjigah sledeče: "Najstarejši in eno najboljših zdravil proti notranjim, posebno želodčnim boleznim je in ostane pravi pristni brinjevec: ako si bolan na ledvicah, na jetrih, na kamnu, ako se počutiš slabo, zjutraj ko vstaneš in predno ideš k počitku, pij pravi pristni brinjevec in pomagalo ti bode." Na tisoče ljudi je ozdravelo, kateri so poslušali Mrg. Kneippa nasvete.

Zatorei vsaka družina, kateri je zdravje ljubo, bi se morala preskrbeti s domačim zdravilom to je pristni Krakerjev brinjevec, katerega se dobi pri izdelovalteljih

The Ohio Brandy Distilling Co.

6102 St. Clair Ave Cleveland, O.

Ali pa pri sledečih trvdkah kateri so edini glavni razprodajalci za Ameriko:
Russ & Prendergast Bros. Co. Pueblo, Colo.
The Slovenian Liquor Co. Joliet, Ill.
Frank Petkovšek, Waukegan, Ill.
A. Justin, Rock Springs, Wyo.

PRIVATNA VEČERNA ŠOLA

POUK O ANGLEŠČINI IN LEPOPISJU.

Trimesečni pouk za \$5.00. Abeceda, branje, pisanje, "spelling", učenje navadnih pogovorov iz Ahn's Interpreter na pamet.

Sedanjí vodja te večerne šole je poučeval že štiri zime angleščino in lepopisje in imel lepe uspehe z učenci. To je njegov zadnji pouk, zato pri-čakuje velike udeležbe. Pouk se bo vrtil v dvorani JOHN ORDINA.

6025 ST. CLAIR AVE.
Vpisovanje v petek, 13. oktobra
od 7:30 do 8. ure zvečer.

J. S. Jablonski, SLOVENSKI FOTOGRAF.

6122 ST. CLAIR AVE. N. E.

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovejši modi in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednosti slik (en ducat); naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastonj. Vse delo je garantirano.

Angleščina brez učitelja!

Po savodilu slovensko angleške slovnice, tolmača in angleško slov, slov-arja. Knjiga trdo v platno vezana stane \$1. — in jo je dobiti pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, Y. N.
Največja zaloga slovenskih knjig. Pišite po cenik.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

PODRUŽNICA:

6104 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

Posilja DENARJE V STARO DOMOVINO brzo in ceno. V Avstro-Ogrski izplačuje denarne pošiljave e. kr. poštna hranilnica na Dunaju.

Izdaja ČEKE ALI DENARNE NAKAZNICE za dobre, solidne banke; za Slovence na pr. na Kreditno banko v Ljubljani. MENJA DENARJE po dnev-nem kurzu.

PRODAJA PARO-BRODNE IN ŽELEZ-NIŠKE LISTKE za vsako prekomorsko družbo po izvirnih cenah.

Vsak potnik mora paziti, da pride na pravo številko:

82 Cortlandt St., New York.

Vsa pisma, pošiljave in nakaznice se imajo glasiti na:

FRANK SAKSER.

Ako želi kak rojak v Združenih državah ali v stari domovini kaj poizvedeti, naj se obrne name ter mu drage volje dam odgovor.

1336 E. 55th St. vokal St. Clair Avenue.

LES MISERABLES.

Roman.

(Francosko spisal Victor Hugo;

za Clevelandsko Ameriko prestavil L. J. P.)

IV. DEL. — GAVROCHE.

"Ah!" zakriči ona naenkrat, "zopet me davi, duši me!"

Dvigne svoj jopič in se grize v prsi in z rokami praska po celim tlaku. Medtem se pa začne petje Gavroche. Eponina poslušna in vzkligne:

"On jel!"

In proti Mariusu reče: "Moj brat je tukaj, toda on ne sme vedeti, ker bi me psoval."

"Tvoj brat?" vpraša Marius, "kdo je tvoj brat?"

"Oni mali dečko!"

"Oni, ki poje?"

"Da."

Marius se pripravi, da bi vstal.

"Ah, nikar ne pojdite proč," reče ona, "saj ne bo dolgo trajalo."

Eponina se vsede, toda njen glas je bil jako tih, in vedno prekinjen s smrtnim bojem. Svoje obličje kolikor mogoče Mariusu približa in končno reče:

"Nečem vas goljufati. Že od večeraj nosim pismo za vas. Reklji so mi, naj ga oddam na pošti, toda jaz sem ga držala, ker nisem želela, da bi prišlo na vas."

Toda gotovo ne bodete jezni na mene, ker kmalu se bodeva zopet videla, kaj ne da? Vse mite je. In konvulzivno prime Mariusa za roko ter pokaže, kje je pismo.

"Vzemite pismo!" reče.

Marius naredi kakor zahtevano, in ona prikaže z glavjo v zadovoljstvu in tolažbi.

"In za moje delo mi obljubite —"

Eponina preneha govoriti.

"Kaj?" vpraša Marius.

"Obljubite mi!"

"Obljubujem."

"Obljubite mi, da me poljubite na čelo, ko bom mrtva."

Cutila bom vseeno."

Zopet pusti, da pade njena glava na Mariuseva kolena in njene oči se zapro. Uboga duša se je poslavljala iz tega sveta. Eponina leži nepremično, toda naenkrat, ko je Marius mislil, da je za vedno zaspala, odpre počasi oči, v katerih si lahko opazil žalostno smrt, in reče z glasom, ki se je zdel, da prihaja iz drugega sveta:

"In, gospod Marius, jaz mislim, da sem bila nekoliko zaljubljena v vas."

Poskusi se še enkrat nasmehnuti, potem pa umre.

VI. POGLAVJE.

Gavroche meri daljavo.

Marius je držal svojo obljubo: poljubil je ledeno mrzlo čelo zavržene, ki je počivala v večnem mrtvaškem spanju.

To ni bila nezvestoba napram Coseti, pač pa čuteče slovo od nesrečne duše. Z velikim razburjenjem je vzel pismo ki mu ga je izročila Eponina. Slutil je, da mora biti nekaj važnega v pismu in je nepotpreljivo čakal, da ga bi začel brati. Komaj je Eponina zaprla oči, je že imel pismo v rokah razvito.

Truplo Eponine rahlo položi na tla, potem pa odide v klet, ker neki glas mu je govoril, da pisma ne sme brati v navzočnosti mrtvega trupla. Naslov na pismu se je glasil:

"Gospod Marius Pontmercy, št. 16 cesta Veriere," a pismo samo se je glasil:

"Moj nadvse ljubljeni! Gorje, moj oče zahteva, da takoj zapustiva mesto. Ta večer bodeva v hiši št. 7. cesta Arme, in predno priteče teden, sva pa že v Londonu. — Coseta."

Kaj se je zgodilo lahko v kratkih besedah povemo. Eponina je bila vsega vzrok. Eponina je imela na noč 3. junija dvojno misel. Prvič je uničila načrte roparjev, ki so hoteli udariti v hišo, in drugič je pa prisegla, da razdruži Coseto in Mariusa. Prvega fanta, ki

ga je srečala na ulici, je prisilila, da ji je izročil svojo obleko, dočim je ona izročila fantu svoje cunje. Fanta je veselilo, ker se je smel obleči kot ženska, dočim je Eponina potrebovala tako obleko, da je nihče ni mogel takoj spoznati. Eponina je napisala na vrtu Jean Valjeanove hiše: "Odpotuj takoj!" In kakor znano je Valjean šel takoj domov in dejal Coseti: "Se ta večer zapustimo hišo in se preselimo drugam. V enem tednu smo pa v Londonu." Coseta, ki se je tega silno prestrašila, je v vsej naglici napisala omenjene vrstice za Mariusa, toda kdo naj nese pismo na pošto? Nikdar ni šla sama ven, in postrežnica, ki bi se začudila radi takega posla, bi pismo gotovo pokazala Valjeanu. V tem trenutku je Coseta zapazila skozi vrtno ograjo Eponino, preoblečeno v fanta. Takoj se ji približa, ji izroči pismo in pet frankov ter reče: "Nesi to pismo takoj na označeni naslov!" Eponina je sprejela pismo in ga skrila v svojem žepu. Drugega dne je šla k Courfeyracu in vprašala po Mariusu, ne da bi mu izročila pismo, pač pa da bi ga "videla". Ko ji je Courfeyrac povedal, da grede "na barikade", se je nečesa domislila — da bi se vrgla v to smrtno žrelo in vrgla noter tudi Mariusu. Sledila je torej Courfeyracu in se prepričala, ter si dobro zapomnila mesto, kjer so bile barikade. In ker Marius ni dobil pisma, je bila prepričana, da bo zvečer prišel na navadno mesto na vrtu. Šla je torej tja, ga čakala tam in ga končno pozvala, da ga prijatelji čakajo na barikadah. Kaj se je tukaj zgodilo smo videli. Umrla je z žalostnim veseljem v srcu, vesela, ker je bila prepričana, da umre tudi Marius, žalostna, ker Mariusa v življenju ni mogla imenovati svojega.

Marius pokrije Cosetino pismo z neštevilnimi poljubi. Torej ga ljubi! In za trenutek mu pride misel, da ne sme umreti, potem pa zopet razmišlja: "Njen oče jo vzame s seboj na Angleško, moj stari oče, pa ne da dovoljenja, da jo poročim. Za mene ni življenja." Potem pa sklene, da ga čaka še dvojno dolžnost: "Naznaniti Coseti o svoji smrti in poslati ji svoj zadnji pozdrav in rešiti nesreče ubožnega dečka, brata Eponine, Thenardierjevega sina. Hitro vzame iz svoje listnice nekaj kosov papirja in začne pisati s svinčnikom: "Najina ženitev je bila nemogoča. Vprašal sem starega očeta za dovoljenje, pa me je odgnal. Jaz nimam premoženja, in ti ga tudi nimaš. Tekel sem k tvoji hiši, pa te nisem dobil tam. Spomini se obljube, ki sem jo naredil pri tebi: to obljubo tudi spoelnem, toraj moram umreti. Ljubim te, in ko boš brala te vrstice, bo moja duša blizu tvoje."

Ker ni imel ničesar, s čimur bi zapeljal pismo, ga samo zvije in naslovi: Gospodična Coseta Fauchelevent, št. 7 cesta Arme."

Ko je pismo zganjeno se zamisli za trenutek, potem pa zopet odpre bilježnico in za piše s svinčnikom sledeče vrstice na prvo stran:

"Moje ime je Marius Pontmercy. Nesite moje truplo k mojemu staremu očetu, gospodu Gillenormandu, št. 6 Kalvarska cesta."

Potem pa pokliče Gavroche. Dečko, ko zasliši Mariusev glas, priteče naglo.

"Ali boš naredil nekaj za mene?"

"Vse," odvrne Gavroche, "Bog Bogov! Vašo pečenko bodejo pekli ravno tam kot mo

"Ali vidiš to pismo?"

"Da."

"Vzemij je. Takoj zapusti barikado (Gavroche se začne praskati za ušesi) in jutri zjutraj moraš oddati pismo na pravi naslov, št. 7. cesta Arme."

Junaski dečko pa odvrne: "Medtem bodejo pa barikade napadli, in mene ne bo zavrženo."

"Barikade ne bodejo napadli do jutri zjutraj, kakor vsa znamenja sedaj kažejo, in vzeti je tudi ne morejo pred jutri popoldne."

"No," reče Gavroche, "kaj pa če bi odnesel vaše pismo jutri zjutraj?"

"Prepozno je, ker barikada

bo najbrž blokirana, vsa pota zaprta, in ti niti ven ne bi mogel. Pojdi takoj!"

Gavroche stoji nekaj časa premišljujoč na istem mestu. Naenkrat pa reče: "Dobro je!"

Potem pa odhiti iz barikad. Imel je dobro misel, katere pa ni hotel povedati Mariusu. Misel je bila sledeča: "Sedaj je komaj polnoči, in česta Arme ni daleč od tukaj. Takoj hočem pismo nesti na pravi naslov, nakar se lahko ob pravem času povrnem."

Dalje prihodnjič.

ALI STE ŽE PONOVILO NAROČNINO? SAMO \$2.00

"Feeling Better Already Thank You!"

Srečen sem, ker sem poslušal vaš svet in se zdravil z

Dr. Richterjevim PAIN-EXPELLERJEM.

Ozdravel me je bolečin v grlu in križu, da se počutim sedaj čisto zdravega. Vsaka družina bi ga morala imeti. Čuvajte se ponaredb. 25 in 50c. steklenice.

F. A. D. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York, N. Y.
Dr. Richterjevo Ojogo Pijalo Olajajo. (25c. ali 50c.)

SLOVENSKA DVORANA,

MIHAEL SETNIKAR,

6131 ST. CLAIR AVE.

Tel. Princeton 1944 L.

Priporoča rojakom in društvom prvo slovensko dvorano v Clevelandu za veselice, igre, za poroke in krstne slavnosti kakor tudi za vse druge prilike. Priporoča svoj dobro urejeni saloon. Svoj k svojim!

OGENJ! Zavarujte se proti nezgodam! OGENJ!

Kje? Pri slovenskem zavarovalnem agentu A. Haffner-ju

Zavarujem hiše, pohištvo, steklene šipe (plate glass) blago, skladišča (stock) vseh vrst, konje, vozove, ter sploh vse kar vam more kaj tujec zavarovati.

POSEBNOST! Kadar se selite, ne pozabite premeniti naslova na zavarovalni polico, ker v slučaju ognja bi ne dobili odškodnine, leto velja tudi kadar oddaste posneti komu drugemu. Da si prihranite leto in nepotrebnih stitnosti pridite k meni in jaz vam uredim vse potrebno in zastopni. Vse informacije glede zavarovalne zastopni. Oglasite se pri meni prej ko oddate zavarovalnico kakemu tujcu. Se priporočam rojakom. — Na uradu Cleveland Trust Co. St. Clair in 40. ceste od 8. ure zjutraj do 5. ure sveder.

A. HAFFNER, 6102 St. Clair Ave. v I. nadstropju

Lorillard's STRIPPED SMOKING TOBACCO

JE NAJBOLJSI

za pipe in cigarete.

Njegov vonj je prijeten.

Lorillardov je čist in mil. Razveseli vsakega kadilca. To je prva vrsta rezanega tobaka, ki se prodaja v Ameriki in se lahko povsod od vsakega prodajalca kupi.

Cigaretni papir prost z vsakim zavojem

Varujte se ponarejanj!

Pravi Lorillard ima ta rudeči, diamantni utis

THE AMERICAN TOBACCO CO.

JOS. KOZELY, 4734 Hamilton av.

Slovenska gostilna.

Se priporočam rojakom v obilen obisk mojih dobro urejenih prostorov, in obljubljam dobro postrežbo. Dobi se najboljša stara in novo vino. V središču tovarniških prostorov. Svoji k svojim!

Avstro - Amerikanska ČRTA.

Najpripravnejša in najomejša para brodska črta za Slovence in Hrvate.

Regularna vožnja med New Yorkom, Trstom in Reko.

Brzi poštni in novi parobrodi na dva vijake:

Martha Washington, Laura, Afice, Argentina in Oceania.

Druga nove parnice, bodo vozili 19 milij na uro, gradijo. — Parniki odplujejo iz New Yorka ob sredah ob 1 popoldan in iz Trsta ob sobotah ob 2 popoldan proti New Yorku. — Vse parniki imajo brezični brozari, električno razsvetljavo in so modernno urejeni. — Hrana je domača. — Mornarji so zdravniki govorijo slovensko in hrvatsko.

Za nadaljne informacije, cene in vse ne ha:ke obrnite se na naše zastopnike ali pa na:

PHILIPS BROS. & Co.

Gen'l Ag'ts, 2 Washington St., New-York.

The Dornback & Buckholz Co.

PLUMBERJI

Napeljujejo cevi za vodo in kanale, krijejo strehe, polagajo cevi za gas in delajo kopališča. Se priporočajo rojakom.

7109 St. Clair av.

Bell Phone East 3365

VAŠE ZDRAVJE.

Je precej odvisno od položaja vaših ust. Ali so vaša usta v dobrem položaju? Ali imate dovolj zob, da pravilno grizete hrano? Ali ne trpi vaš železode? Kali boleznij v ustih so vzroki velikih računov za zdravnike. Glava vas lahko boli radi slabih zob. Pridite k nam, preiskava je brezplačna in videli bode. da je delo po ceni. Naše delo je naš oglas. Govorimo v vseh jezikih. Ženska postrežba. Govorite slovensko.

Tekom meseca julija in avgusta, bo ta urad zaprt ob sredah popoldne in zvečer.

RED CROSS,

zobozdravniki.

6426 St. Clair ave. vogal Addison Rd., I. nadstropje.

Ena unča previdnosti je vredna en funt zdravil.

Začasno svarilo ob tem času leta je, da se ne zanemari najmanjša bolečina, utrujenost, glavobol ali hrbtobol, četudi jako majhen, ali pa rahel kašelj. To so nevarna znamenja velikih boleznij, ki lahko pridejo, če se ti simptomi zanemarijo, kakor kronični nosni katar, v grlu, pljučah, jetrah ali želodčne bolezni. Fiziološka terapija je najnovejša moda, da se zdravi te bolezni z uspehom. S pomočjo karlsbadskih toplic in električnih kopalj, X žarki, in s pomočjo enega najboljših zdravil ozona.

Ta aparat ima kisik, ki prihaja naravnost od krvi skozi pljuča in se razširja po telesu, ne da bi kaj škodilo žlečnici. Uspehi takega zdravljenja so čudodelni in dobri učinki, in se že v kratkem spoznajo.

Mi svetujemo vsem onim, ki bolehalo, da vprašajo za svet.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN

308 Permanent Bldg., 746 Euclid ave.

kjer bodejo zdravniki in njegovi pomočniki veseli vam pokazati, s kakimi zdravili zdravijo ljudi.

Uradne ure: od 9. zjutraj do 4. popoldne, ob nedeljah od 10 do 12.

Naznanjam, da sem pričel s stiskanjem grozja. Priporočam se torej vsem v nakup novega vina.

Vino dobro! Cene nizke!

JOSIP BIRK,

6029 Glass Ave. Cleveland, Ohio

MATIJA SKENDER

Slovenski in Hrvatski javni notar za Ameriko in stari kraj.

Sprejema tožbe — Zagovarja in tolmači na sodniji. — Zahteva in izdaja odliko 'nine od kompanij — za ponesrečene pri delu. — Dela i ooblastila. kupoprodajne pogodbe, prošnje za oprostitev vojaških, dolžna pisma itd. Izdaja dolžne tujke in v starem kraju. — Izvršuje vsa v n: tarsko rtroko spadajoča dela. Cene vedno zmerne. — Svoji k svojem!

5241 Butler St. Pittsburgh, Pa.

HELL PHONE 7-R FISK

Vi nas poznate.

Izvršujemo vsa fotografična naročila.

Musposka Bros

1841 Euclid Ave.

LOUIS LACH.

1033 E. 62nd St. Cleveland, Ohio

Vaše stare, zamazane obleke čistimo, da so kakor nove. Čistimo in likamo tudi klobuke. Za društva nižje cene. Izdelujemo nove obleke, kakor tudi uniforme za društva. Delo in cene vsa-kemu zadovoljne.

Delo je vse garantirano prve vrste.

Franks Dry Cleaning Co.

1336 E. 55th St. blizu St. Clair Ave. N. E.

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KROJAČ

6105 St. Clair Ave.

Priporočam se vsem rojakom v nakup lepih, modernih in trpežnih jesenskih in zimskih oblek ter sukenj. Prodajam obleke po meri in že narejene. Priporočam se slavni društvom v navravo uniform in izvršujem vsa druga krojaška naročila. Priporočam tudi svojo veliko zalogo vseh moških potrebščin.

EDINI ZALOŽNIK VSEH SOKOLSKIH POTREBŠČIN.

Tel. Princeton 2402 W. SVOJ K SVOJIM!

Satković Brata,

stavbena kontraktorja

Delata vse načrte; kdor naroči delo dobi načrte zastopnj. Rokaji, oddajte stavbena dela in po-prave pri poslopih domačinom ne pa tujcem! Se priporočata Satković Brata, 1192 Norwood Rd.

Največja slovenska trgovina

in pogrebni zavod.

Razdeljena v dva dela in v polni meri s najfinjšimi pripravami preskrbljena. Trgovina za nakup pohištva, orodja, premog, posode, barve, stekla in drugo. Pogrebni zavod je s najfinjšimi pripravami preskrbljen. Mi preskrbujemo najlepše sprevede v zadovoljnost ljudi, zakar imamo bres številna zahval. Za vsaki slučaj imamo dve ambulance in fine kočije. Trgovina odprta noč in dan. Se priporočam vsem Slovincem in slovenskim društvom.

Tel. Princeton 1381. TRGOVEC IN POGREBNIK.

Bell East 1381. A. Grdina, 6127 ST. CLAIR AVENUE.

JOHN HOSTA,

1263 East 55th Street.

Izdelovalec in prodajalec vozov, kočij i. t. d. Po-pravljam in delam točno in dobro. Kujam konje z največjo pazljivostjo.

Ozdravim konjske utiske, in preklana kopita. Ako se vam pretegne konj, pripe-ljite ga k meni.

CENE PRAVE.